

Sygn. akt VIII U 247/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2016 r. w Gliwicach

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale M. D.

o ustalenie płatnika składek

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 grudnia 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala iż zainteresowany M. D. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, dobrowolnemu chorobowemu, zdrowotnemu z tytułu umowy zlecenia u płatnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 września 2013 r., nadto że S. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zainteresowanego w tym okresie,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 247/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10.12.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że w okresie od 01.07.2012r. do 30.09.2013r. odwołująca (...) sp. z o.o. w G. jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dla zainteresowanego M. D. z tytułu umowy zlecenia i ustalił podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w kwotach wymienione w decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zainteresowany został zgłoszony do ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych z tytułu umowy zlecenia w wyżej wymienionym okresie najpierw przez (...) sp. z o.o. we W., a od 1.11.2012r. przez (...) I. Logistyk+B.+ (...) sp. z o.o. w O. [dalej K.U.K.], jednakże wyniki postępowania wyjaśniającego wskazują, że faktycznie wykonywał pracę dla odwołującej.

Organ rentowy uznał, że spółki (...)U.K. jako firmy outsourcingowe prowadziły wyłącznie obsługę kadrowo-płacową, a faktycznym zleceniodawcą dla zainteresowanego była odwołująca. W ocenie organu rentowego umowa zlecenia zawarta przez zainteresowanego z firmami (...)U.K. jest nieważna jako zawarta dla pozorów celem obejścia przepisów ustawy tj. niepłacenia składek na ubezpieczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji, (...) sp. z o.o. wniosła o jej zmianę i uznanie, że nie jest płatnikiem składek dla zainteresowanego, bowiem w okresie spornym nie pozostawała z nim w jakimkolwiek stosunku prawnym.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Dodatkowo podał, że w dniu 1 czerwca 2012r. odwołująca zawarła z firmą (...) Sp. z o.o. umowę porozumienia na mocy, której zgodnie z art. 23⁽¹⁾ k.p. dotychczasowy pracodawca, (...) Sp. z o.o. przekazuje, a nowy pracodawca (...) Sp. z o.o. przyjmuje od dnia 1 lipca 2012r. część pracowników na warunkach identycznych, jakie mieli oni do dnia 30 czerwca 2012r. Następnie w dniu 31 października 2012r. została zawarta umowa – porozumienie, której stronami byli odwołująca, R. i (...), a na mocy której zgodnie z art. 23⁽¹⁾ k.p. spółka (...) przekazała spółce (...)od 1 listopada 2012r. część pracowników na warunkach identycznych, jakie mieli do dnia 31 października 2012r. W ocenie organu rentowego, umowy o przekazaniu pracowników miały charakter pozorny, bowiem przejście pracowników miało na celu wyłącznie uchylenie się od obowiązku płacenia składek na ubezpieczenie. Z poczynionych przez organ rentowy wynika bowiem, że przekazani pracownicy nadal świadczyli pracę dla odwołującej.

Zainteresowany przychylił się do stanowiska odwołującej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Odwołująca w ramach prowadzonej działalności wykonuje usługi sprzątania dla różnych firm, w zależności od wygranych przetargów.

Z dniem 1.07.2012r. odwołująca, w oparciu o zawartą z (...) sp. z o.o. we W. umowę, na podstawie art. 23¹ kp, przekazała część swoich pracowników, w tym G. S.. Zainteresowany i M. C. nie należą do grupy przekazanych pracowników.

W umowie o świadczenie usług z tego dnia, odwołująca zleciła (...) sp. z o.o. świadczenie usług, będących przedmiotem jej działalności tj. czynności utrzymania czystości. W celu ich realizacji, spółka (...) zobowiązała się do oddelegowania osób -wykonawców, to jest osób zatrudnionych u niej na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych.

W dniu 31.10.2012r. zawarta została umowa-porozumienie na mocy której spółka (...) przekazała część swoich pracowników do spółki (...)

Natomiast w dniu 1.11.2012r. odwołująca zawarła ze spółką K.U.K umowę o świadczenie usług, będących przedmiotem jej działalności tj. czynności utrzymania czystości. Spółka K.U.K. zobowiązała się do wykonywania tych usług, przy pomocy pozostających w jej dyspozycji zasobów osobowych.

W oparciu o powyższe umowy, spółka (...), a następnie spółka K.U.K. świadczyły m.in. dla odwołującej usługi utrzymania czystości. Odwołująca składała tym spółkom zamówienia na usługi sprzątania obiektów, w których wskazywała obiekt, rodzaj prac do wykonania, minimalną ilość wykonawców oraz kwotę wynagrodzenia za zlecaną usługę.

Nadzorem nad realizacją tych zleceń, w tym rekrutacją osób wykonujących usługi, zawieraniem umów zleceń, logistyką i koordynacją prac ze strony spółki (...), a potem spółki (...). zajmowała się M. C., zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. kadr w tych spółkach (od 1.07.2012r.). Do kwietnia 2011r. M. C. była pracownikiem odwoływającej. M. C. poszukiwała chętnych do pracy przy pomocy znajomych, ogłoszeń w internecie oraz wśród osób pracujących na obsługiwanych obiektach, nie miała obowiązku zatrudniania osób, które wcześniej pracowały dla odwoływającej. Chętnym oferowano zawarcie umów zlecenia z firmą (...). M. C. informowała zleceniobiorców, że od 1.11.2012r. płatnikiem i zleceniodawcą będzie firma (...)

M. C. została oddelegowana przez swojego pracodawcę do odwoływającej celem jej obsługi. W spornym okresie otrzymywała zlecenia tylko od odwoływającej. Nie było formalnych odbiorów wykonanych prac.

Zainteresowany pracował u odwoływającej od 2006r., początkowo na podstawie umowy o pracę – do 2009r. – potem na podstawie umów zlecenia i umów o dzieło. Faktycznie wykonywał cały czas tą samą pracę tj. obsługiwał myjnię samochodową w salonie (...) w S.. Pewnego dnia G. S. poinformowała go że jest możliwość dalszego wykonywania tej pracy ale dla firmy (...). Zainteresowany wiedział, że nastąpi zmiana „pracodawcy” i zawarł z firmą (...) umowę zlecenia poczynając od 1.07.2012r. Potem został poinformowany o kolejnej zmianie zleceniodawcy na (...) Zmiany te nie wpłynęły na sposób pracy zainteresowanego, która polegała na ręcznym myciu samochodów. Nikt nie dokonywał odbioru wykonywanych prac, ewentualne zastrzeżenia zgłaszali klienci. 2-3 razy w tygodniu do zakładu przyjeżdżała G. S. przywożąc środki czystości, odzież roboczą itp.

G. S. w sprawach służbowych kontaktowała się M. C.. Od 1.07.2012r. pracowała tylko w terenie jako koordynator obiektów, nie miała swojego stanowiska pracy w siedzibie odwoływającej. Do jej zadań należała koordynacja prac na przydzielonych jej obiektach, pośrednictwo w zawieraniu umów zlecenia (przekazywanie dokumentów, nadzór na wykonywaniem usług, zaopatrzenie w materiały).

Spółki (...).U.K. wypłaciły zainteresowanemu wynagrodzenie i zgłosiły go ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

/dowód: akta rentowe, umowy o świadczenie usług z dnia 1.07. i 1.11.2012r., umowy zlecenia, przykładowe zamówienia na usługi sprzątanie obiektów, akta rentowe i przesłuchanie zainteresowanego, zeznania świadka M. C., G. S./

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r. , Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt. 2 ww. ustawy, osoby fizyczne wykonujące umowę zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl przepisów art. 66 ust. 1 pkt. lit. e, art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych [Dz. U z 2008r., Nr 64, poz. 1027] obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi. Jak stanowi art. 85 ust. 4 tej ustawy za osobę wykonującą pracę na podstawie umowę zlecenia składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza zamawiający.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, zainteresowany, w okresie objętym skarżoną decyzją zawarł umowy zlecenia ze spółkami (...).U.K., które to spółki zgłosiły go do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz wypłacały mu

wynagrodzenie. Stąd też, na podstawie art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 27.08.2004r. oraz art. 4 pkt. 2a ustawy systemowej płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za zainteresowanego są te spółki.

Bezspornym jest brak jakiegokolwiek stosunku prawnego łączącego odwołującą i zainteresowanego w spornym okresie. Zainteresowany świadomie zawarł umowy zlecenia ze spółką (...), później (...) i kontynuował pracę na tym samym obiekcie. W trakcie realizacji umów nie był nadzorowany przez odwołującą, nie miał z nią żadnego kontaktu.

Okoliczność, że zainteresowany wykonywał pracę w obiekcie, z którym odwołująca zawarła umowy na usługi myjni, nie uzasadnia stanowiska organu rentowego, że to odwołująca jest faktycznym zleceniodawcą i płatnikiem składek zainteresowanego. Organ rentowy podnosi, że o tym kto jest pracodawcą decyduje fakt świadczenia dla niego pracy. Bezspornym jest, że w rozpoznawanej sprawie w ogóle nie występuje stosunek pracy. Wskazać należy, że faktycznym beneficjentem pracy zainteresowanego jest salon (...) w S., ale nie oznacza to, że podmiot ten winien być płatnikiem składek dla zainteresowanego. Salon zawarł umowę o świadczenie usług z odwołującą, a ta przekazała realizację tych usług następnemu przedsiębiorcy.

Obowiązujące przepisy prawa nie zakazują zlecenia usług w ramach podwykonawstwa i taka sytuacja, w ocenie Sądu, występuje w rozpoznawanej sprawie. Odwołująca na podstawie zawartych umów o świadczenie usług zleciła ich wykonywanie spółkom (...).U.K., przy pomocy pozostających w dyspozycji tych spółek zasobów osobowych. Wykonawcami usług były osoby zatrudnione w spółkach na podstawie umów cywilnoprawnych, do których należał zainteresowany. W ramach swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody zawierania umów, zainteresowany i ww. spółki mogły zawierać umowy zlecenia. Bez znaczenia dla rozstrzyganej sprawy jest, czy użytkownik salonu (...) posiadał wiedzę, że usługa jest realizowana przez podwykonawców.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, że przedmiotem oceny w rozpoznawanej sprawie winien być stosunek prawny odwołującej ze spółkami (...).U.K., bowiem przedmiotem rozstrzygnięcia jest ewentualny stosunek łączący zainteresowanego z odwołującą.

Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych jako normy bezwzględnie obowiązujące podlegają ścisłej wykładni. Ustawa z dnia 13.10. 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawa z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych określają zasady podlegania tym ubezpieczeniom, precyzyjnie wskazując kto, na jakiej podstawie jest nimi objęty oraz płatników składek na ubezpieczenia.

Najogólniej można stwierdzić, że podstawą tą jest stosunek prawny łączący ubezpieczonego z płatnikiem, czyli w rozpoznawanej sprawie umowy zlecenia pomiędzy zainteresowanym a spółkami (...).U.K.

Przepisy ustawy z dnia 13.10.1998r. tylko w jednym przypadku – art. 8 ust. 2a - przewidują niejako „zmianę” płatnika składek i dotyczy to osób wykonujących pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, z którym jednocześnie pozostaje w stosunku pracy, nawet gdy umowa cywilnoprawna została zawarta w „osobą trzecią”.

Taka sytuacja nie występuje w rozpoznawanej sprawie i brak jest podstaw do ustalenia innego płatnika składek dla zainteresowanego, niż to wynika z zawartych umów zlecenia.

Organ rentowy podnosi, że umowy zlecenia zainteresowanych są pozorne, ponieważ spółki (...).U.K. zawierając je nie miały zamiaru płacić składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Zgodnie z przepisem art. 83 § 1 k.c. oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów jest nieważne. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Powołany przepis określa dwa rodzaje symulacji: pierwszą, polegającą na dokonaniu pozornej czynności prawnej, bez intencji ukrycia innej czynności prawnej (tzw. pozorność zwykła), a także drugą, polegającą na dokonaniu czynności prawnej pozornej w celu ukrycia innej czynności prawnej (tzw. pozorność kwalifikowana).

Po myśli art. 734. § 1 kc w zw. z art. 735 § 1 kc i art. 750 kc przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania za wynagrodzeniem określonej czynności dla dającego zlecenie.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że zainteresowany wykonywał zleconą mu pracę, a spółki (...)U.K. wypłaciły mu należne wynagrodzenie.

Trudno więc dociec, na czym miałyby polegać podnoszona przez organ rentowy pozorność umowy zlecenia, wszak obowiązek odprowadzania składek na ubezpieczenia czy zaliczki na podatek dochodowy mają charakter akcesoryjny do zawartej umowy. Nie odprowadzenie tych należności nie wpływa na ważność samej umowy. Wskazać też należy, że w przypadku zawarcia umowy, ustalenie pozorności zakłada zamierzone działanie obydwu stron tej umowy. Organ rentowy w żaden sposób nie wykazał, że zainteresowany zawierał umowy zlecenia dla pozorów.

W ocenie Sądu, okoliczność, że spółki (...)U.K nie odprowadziły należnych składek na ubezpieczenia może świadczyć jedynie o nieuczciwości zleceniodawcy, co samo w sobie nie może prowadzić do zmiany płatnika składek dla zainteresowanych. Dla oceny ważności tego stosunku prawnego nie ma też znaczenia, czy firma (...) posiadała wiedzę, że samochody są myte przez zleceniobiorców firm (...)U.K., a nie odwołującej.

Z tych przyczyn Sąd nie uwzględnił wniosków organu rentowego o dopuszczenie dowodu z akt postępowania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w O., nie widział potrzeby zwracania się o informacje do Urzędu Skarbowego w G. czy toczy się postępowanie karno skarbowe przeciwko członkom zarządu odwołującej, do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu czy toczy się postępowanie karne w sprawie usług outsourcingowych świadczonych przez R. i K.U.K.

Wniosek organu rentowego o zwrócenie się do R. i K.U.K. o nadesłanie dokumentów będący podstawą zawierania umów zlecenia z zainteresowanego nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem M. C. wyjaśniła tę okoliczność. Wskazała, że jako przedstawiciel firm (...)U.K. otrzymywała „zamówienia” na konkretne usługi i w celu ich realizacji zawierała umowy zlecenia z osobami chętnymi do pracy. Czasami pośredniczyła w tym G. S.. Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z akt sprawy VIII U 238/14, bowiem okoliczność czy G. S. została prawidłowo czy niezgodnie z prawem przekazana do firmy (...), nie ma wpływu na ocenę jej zeznań, a przede wszystkim na ocenę umowy zlecenia, zawartej pomiędzy zainteresowanym a firmą (...). Status G. S. w momencie zawarcia tej umowy dla oceny jej ważności jest prawnie obojętny.

Fakt, że odwołująca zawarła umowę o przekazaniu części swoich pracowników w trybie art. 23¹ kp na rzecz spółki (...), a organ rentowy kwestionuje ważność tej umowy, nie ma znaczenia w rozpoznawanej sprawie. Zgodnie z tym przepisem „ W razie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę staje się on z mocy prawa stroną w dotychczasowych stosunkach pracy”. Przewidziana w ww. przepisie instytucja „przekazania” dotyczy tylko pracowników a nie zleceniobiorców, a zatem nie ma zastosowania do zainteresowanego, który był pracownikiem odwołującej do stycznia 2009r. W konsekwencji, „ważność” umowy o przekazaniu nie ma wpływu na sytuację zainteresowanego. Podobnie, bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy są ustalenia kontroli przeprowadzonej przez Inspekcję Pracy we W. w spółce (...) odnośnie przejmowania pracowników od innych firm.

W ustalonych stanie faktycznym, brak materialnoprawnych podstaw do uznania odwołującej za płatnika składek dla zainteresowanego, wobec czego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję. Ustalenie, że odwołująca nie jest płatnikiem składek zainteresowanego w spornym okresie, skutkuje orzeczeniem, że zainteresowany nie podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniom zdrowotnym z tytułu umów zlecenia u odwołującej w tym czasie.

Mając powyższe na uwadze, oraz fakt, że zainteresowany nie pozostawał w jakimkolwiek stosunku prawnym z odwołującą, Sąd nie znalazł podstaw do wzywania do udziału w sprawie spółek (...).U.K. i prowadzenia dalszego postępowania dowodowego.

O kosztach Sąd orzekł, na podstawie art.98 kpc w związku z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015.1804) zasądając od organu rentowego na rzecz odwołującej 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska